



# Oikeustapauskokoelma

## UNIONIN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

3 päivänä maaliskuuta 2022 \*

Väliintulo – Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artikla –  
Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan hakemus – Väliintulointressi –  
Hyväksyminen

Asiassa C-551/21,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on pantu vireille  
7.9.2021,

**Euroopan komissio**, asiamiehinään A. Bouquet, B. Hofstätter, T. Ramopoulos ja  
A. Stobiecka-Kuik,

kantajana,

vastaan

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään A. Antoniadis, F. Naert ja B. Driessen,

vastaajana,

jota tukevat

**Tšekin tasavalta**, asiamiehinään M. Smolek, O. Šváb, J. Vlácil ja K. Najmanová,

**Ranskan tasavalta**, asiamiehinään A.-L. Desjonquères ja J.-L. Carré,

**Unkari**, asiamiehinään M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,

**Alankomaiden kuningaskunta**, asiamiehinään M. K. Bulterman ja J. Langer,

**Portugalin tasavalta**, asiamiehinään M. Pimenta, P. Barros da Costa ja M. J. Ramos,

väliintulijoina,

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin C. Lycourgosin ehdotuksen,

\* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

kuultuaan julkisasiamies J. Kokottia,

on antanut seuraavan

### **määräyksen**

- 1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan, että Gabonin tasavallan ja Euroopan yhteisön välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanopöytäkirjan (2021–2026) allekirjoittamisesta unionin puolesta ja pöytäkirjan väliaikaisesta soveltamisesta 28.6.2021 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2021/1117 (EUVL 2021, L 242, s. 3) 2 artikla ja se, että Euroopan unionin neuvosto on puheenjohtajansa välityksellä ja kyseisen säännöksen perusteella nimennyt Portugalin suurlähettilään henkilöksi, jolla on valtuudet allekirjoittaa kyseinen pöytäkirja, on kumottava.
- 2 Kumoamiskanteensa tueksi komissio väittää muun muassa, että neuvoston käytännöllä, jonka mukaan neuvoston puheenjohtaja nimeää henkilön, jolla on valtuudet allekirjoittaa kansainvälinen sopimus Euroopan unionin puolesta, loukataan SEU 17 artiklan 1 kohdassa komissiolle annettua toimivaltaa huolehtia unionin ulkoisesta edustuksesta asioissa, jotka eivät kuulu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alaan.
- 3 Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja (jäljempänä korkea edustaja) pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 6.1.2022 toimittamallaan asiakirjalla Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan nojalla saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia.
- 4 Väliintulohakemuksensa tueksi korkea edustaja vetoaa pääasiassa siihen, että hän on yksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuista "unionin toimielimistä", ja toissijaisesti siihen, että häntä on pidettävä perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuna unionin "elimenä" tai "laitoksena" ja että hän pystyy osoittamaan, että asian ratkaisu koskee hänen etuaan kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla. Korkea edustaja huomauttaa tältä osin, että arviointit, jotka unionin tuomioistuin tulevassa tuomiossaan tekee toimivallasta, johon komissio on vedonnut, koskevat soveltuvien osin hänellä SEU 27 artiklan 2 kohdan nojalla YUTP:n alalla olevaa vastaavaa toimivaltaa.
- 5 Komissio vaati unionin tuomioistuimen kirjaamoon 13.1.2022 jättämässään asiakirjassa, että väliintulohakemus on hyväksyttävä.
- 6 Neuvosto vaati unionin tuomioistuimen kirjaamoon 21.1.2022 jättämässään asiakirjassa, että väliintulohakemus on hylättävä.
- 7 Neuvosto katsoo, ettei korkea edustaja ole Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu "unionin toimielin" ja että huolimatta siitä, että korkean edustajan olisi katsottava kuuluvan perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuna "unionin elimen tai laitoksen" käsitteen piiriin, hän ei pysty osoittamaan, että asian ratkaisu koskee hänen etuaan viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla.

- 8 Neuvosto huomauttaa erityisesti, että nyt käsiteltävässä asiassa oikeusriita ei koske YUTP:tä ja että unionin tuomioistuimen siinä antamalla ratkaisulla ei näin ollen voi olla vaikutusta korkean edustajan oikeusasemaan. Korkean edustajan asema suhteessa neuvoston asemaan on lisäksi erilainen kuin komission asema. Neuvosto huomauttaa tältä osin, että korkea edustaja toimii SEU 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana ja että hän voi näin ollen itse nimetä henkilön, jolla on valtuudet tehdä kansainvälinen sopimus YUTP:n alalla. Korkean edustajan oikeusasema poikkeaa siten komission oikeusasemasta silloin, kun – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – kansainvälinen sopimus tehdään asiassa, joka ei kuulu YUTP:n alaan.

### Väliintulohakemus

- 9 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jäsenvaltiot ja unionin toimielimet voivat olla väliintulijoina unionin tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa.
- 10 Tässä määräyksessä tarkoitettuja unionin toimielimiä ovat vain SEU 13 artiklan 1 kohdassa tyhjentävästi luetellut toimielimet (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 29.7.2019, komissio ja neuvosto v. Carreras Sequeros ym., C-119/19 P, ei julkaistu, EU:C:2019:658, 6 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 11 Näin ollen korkeaa edustajaa ei voida pitää "unionin toimielimenä", koska häntä ei ole mainittu SEU 13 artiklan 1 kohdan luettelossa. Hän ei siten voi vedota tällaiseen asemaan vaatiakseen oikeutta osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tässä asiassa (unionin tuomioistuimen presidentin määräys, 29.7.2019, komissio ja neuvosto v. Carreras Sequeros ym., C-119/19 P, ei julkaistu, EU:C:2019:658, 7 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 12 Näissä olosuhteissa on tutkittava, voidaanko korkealle edustajalle antaa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan nojalla oikeus osallistua nyt käsiteltävässä asiassa oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia, kuten hän toissijaisesti väittää.
- 13 Perussäännön 40 artiklan toisen kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan oikeus olla väliintulijoina unionin tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa on "unionin elimillä ja laitoksilla sekä kaikilla muilla", jos ne pystyvät osoittamaan, että "asian ratkaisu koskee niiden etua". Tämän toisen kohdan toisessa virkkeessä suljetaan kuitenkin pois "luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden" väliintulo jäsenvaltioiden välisissä, unionin toimielinten välisissä taikka jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten välisissä asioissa. Viimeksi mainitun määräyksen sanamuodon ja rakenteen perusteella on siten katsottava, että tällainen poissulkeminen ei koske "unionin elimiä ja laitoksia" (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 17.9.2021, parlamentti v. komissio, C-144/21, EU:C:2021:757, 6–8 kohta).
- 14 Kun otetaan huomioon unionin toimintaan erottamattomasti liittyvä tehtävä, joka korkealle edustajalle kuuluu SEU 27 artiklan mukaan, ja erityisesti se, että vaikka korkeaa edustajaa avustaa SEU 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehtävissään Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), hän on siitä oikeudellisesti erillinen, korkea edustaja on rinnastettava "unionin elimiin ja laitoksiin" Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toista kohtaa sovellettaessa. Edellisessä kohdassa mainittu oikeuskäytäntö huomioon ottaen korkea edustaja voi siis osallistua väliintulijana komission ja neuvoston väliseen riita-asiaan, jos hän voi osoittaa, että asian ratkaisu koskee hänen etuaan.

- 15 Tällaisen edun olemassaolon osalta on muistutettava, että perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettun käsitteen "asian ratkaisu koskee niiden etua" on katsottava tarkoittavan sitä, että asianomaisten etuihin vaikuttaa suoraan ja tosiasiallisesti nimenomaan esitetyistä vaatimuksista annettava ratkaisu eivätkä esitetyt perusteet tai väitteet. Ilmaisulla "asian ratkaisu" viitataan nimittäin vaadittuun lopulliseen ratkaisuun sellaisena kuin se ilmaistaan annettavassa tuomiolauselmassa (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 17.9.2021, parlamentti v. komissio, C-144/21, EU:C:2021:757, 10 kohta).
- 16 Näin ollen suoran ja tosiasiallisen intressin olemassaoloon liittyvää edellytystä on sovellettava unionin elinten ja laitosten väliintulohakemuksiin tavalla, joka heijastaa sen tehtävän erityisluonnetta, joka tällaisen hakijan on unionin oikeuden nojalla suoritettava (ks. vastaavasti unionin tuomioistuimen presidentin määräys 17.9.2021, parlamentti v. komissio, C-144/21, EU:C:2021:757, 11 ja 12 kohta).
- 17 Nyt käsiteltävässä asiassa on tärkeää todeta, että SEU 27 artiklan 2 kohdassa korkealle edustajalle annetaan tehtäväksi edustaa unionia YUTP:hen liittyvissä asioissa.
- 18 SEU 17 artiklan 1 kohdan kuudennen virkkeen mukaisesti komissio puolestaan huolehtii unionin ulkoisesta edustuksesta YUTP:tä sekä muita perussopimuksissa määrättyjä tapauksia lukuun ottamatta.
- 19 Nyt käsiteltävässä asiassa oikeusriita koskee erityisesti kysymystä siitä, edellyttääkö SEU 17 artiklan 1 kohdan kuudennessa virkkeessä tarkoitettu unionin ulkoisesta edustuksesta huolehtiminen sitä, että sellaisen henkilön nimeäminen kansainvälisen sopimuksen unionin puolesta tekemistä varten, jolla on valtuudet allekirjoittaa kyseinen sopimus, kuuluu komission eikä neuvoston puheenjohtajan tehtäviin.
- 20 Unionin tuomioistuimen arvio tästä toimielimiä koskevaa oikeuden kysymyksestä ei ratkaise ainoastaan nyt käsiteltävän oikeusriidan lopputulosta, vaan sillä on soveltuvin osin ratkaiseva vaikutus myös noudatettavan menettelyn valintaan ja korkean edustajan toimivaltaan silloin, kun kansainvälinen sopimus on tarkoitus allekirjoittaa YUTP:n alalla. Korkean edustajan tehtävänä on näet huolehtia unionin edustuksesta YUTP:hen liittyvissä asioissa samoin kuten komission YUTP:n ulkopuolisissa asioissa.
- 21 Korkea edustaja tosin käyttää nyt käsiteltävässä asiassa perusteena sille, että asian ratkaisu koskee hänen etuaan, vastaavaa unionin edustamista koskevaa toimivaltaa, joka hänellä on SEU 27 artiklan 2 kohdan nojalla YUTP:n alalla, suhteessa toimivaltaan, joka komissiolla on SEU 17 artiklan 1 kohdan nojalla unionin edustamiseksi aloilla, jotka eivät kuulu YUTP:hen, vaikka nyt käsiteltävässä asiassa onkin kyse vain viimeksi mainitusta toimivallasta. On kuitenkin korostettava, että se, että asian ratkaisu koskee korkean edustajan etua, ei perustu siihen, että hän olisi samassa asemassa kuin komissio yhdessä tai useammassa samankaltaisessa tapauksessa, vaan – kuten edellisessä kohdassa todettiin – siihen, että nyt käsiteltävän asian ratkaisulla määritetään hänen primaarioikeudesta johtuvan roolinsa ja toimivaltansa laajuus silloin, kun kyse on unionin tekemien YUTP:n alaan kuuluvien kansainvälisten sopimusten allekirjoittamisesta.
- 22 Kun otetaan huomioon tämä yleinen soveltamisala, joka liittyy intressiin, johon korkea edustaja vetoaa, sekä se, että korkea edustaja on lähtökohtaisesti ainoa henkilö tai taho, joka voi vedota siihen, tätä intressiä on pidettävä "suorana" ja "tosiasiallisena".

- 23 Seikka, johon neuvosto on vedonnut ja jonka mukaan korkea edustaja toimii SEUT 27 artiklan 1 kohdan nojalla ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana, ei siten vaikuta siihen, että korkealla edustajalla voi olla nyt käsiteltävän asian ratkaisua koskeva suora ja tosiasiallinen intressi. Tältä osin on riittävää todeta ensinnäkin, että – kuten neuvosto on täsmentänyt – päätöksiä, joilla valtuutetaan allekirjoittamaan YUTP:n alaan kuuluva kansainvälinen sopimus, ei aina tee ulkoasiainneuvosto, ja toisaalta, että – riippumatta korkean edustajan erityisestä roolista tällaisen kansainvälisen sopimuksen tekemisen yhteydessä – SEU 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun edustustehtävän laajuutta koskevilla unionin tuomioistuimen oikeudellisilla selvennyksillä voidaan tarkentaa SEU 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun edustustehtävän laajuutta.
- 24 Kaikkien edellä esitettyjen näkökohtien perusteella korkea edustaja on Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan ja työjärjestyksen 131 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksyttävä väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia.

### **Väliintulijan menettelylliset oikeudet**

- 25 Koska väliintulohakemus hyväksytään, korkealle edustajalle toimitetaan työjärjestyksen 131 artiklan 3 kohdan nojalla kaikki asianosaisille tiedoksi annetut oikeudenkäyntiasiakirjat.
- 26 Koska tämä pyyntö on esitetty työjärjestyksen 130 artiklassa määrätystä kuuden viikon määräajassa, korkea edustaja voi työjärjestyksen 132 artiklan 1 kohdan mukaisesti jättää väliintulokirjelmän yhden kuukauden kuluessa edellisessä kohdassa tarkoitetusta asiakirjojen toimittamisesta.
- 27 Korkea edustaja voi myös esittää suullisia huomautuksia, jos istunto asianosaisten kuulemiseksi järjestetään.

### **Oikeudenkäyntikulut**

- 28 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 137 artiklan mukaan ratkaisu oikeudenkäyntikuluista annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asia lopullisesti ratkaistaan.
- 29 Koska käsiteltävässä asiassa korkean edustajan väliintulohakemus hyväksytään, sen väliintulosta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuimen presidentti on määrännyt seuraavaa:

- 1) **Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja hyväksytään asiassa C-551/21 väliintulijaksi tukemaan Euroopan komission vaatimuksia.**
- 2) **Kirjaaja huolehtii siitä, että unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle toimitetaan jäljennökset kaikista oikeudenkäyntiasiakirjoista.**
- 3) **Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle asetetaan määräaika väliintulokirjelmän toimittamista varten.**
- 4) **Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan väliintulosta aiheutuvista oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

## Allekirjoitukset